

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук
Жамардія Валерія Олександровича на дисертацію
Пятницької Дар'ї Всеволодівни «Розвиток фізичних здібностей
студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки», представлену
на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за
спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання
(фізична культура, основи здоров'я)

1. Актуальність обраної теми. Високі темпи розвитку фітнес-індустрії в Україні, зокрема у вищих навчальних закладах, спричинили появу різноманітності нових видів фітнесу і забезпечують постійне їх оновлення з урахуванням сучасних вимог часу. У студентів ВНЗ спостерігається незадоволеність традиційними видами занять із фізичного виховання, що відображається погіршенням стану здоров'я, рівня фізичної підготовленості та втратою інтересу до таких занять. Поява сучасного обладнання, універсальних тренувальних програм та найбільш ефективних авторських методик, інноваційний погляд на новітні методи проведення занять ставлять перед вищими навчальними закладами непросту мету – відповідати стрімким темпам інноваційного розвитку, тобто забезпечувати широкий спектр навчальних послуг та їх високу якість. Із огляду на це актуальним є пошук ефективних шляхів покращення занять із фізичного виховання, підвищення стану здоров'я та рівня фізичної підготовленості студентів, що обумовлює перехід від існуючих форм проведення занять до інноваційних.

Саме тому тема дисертаційного дослідження Дар'ї Всеволодівни Пятницької «Розвиток фізичних здібностей студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки» є актуальною як з теоретичних, так і з практичних міркувань. Автор цілком слушно відзначає, що актуальність дослідження визначається назрілими суперечностями між сучасною тенденцією до зниження рівня розвитку фізичних здібностей і рівня функціонального стану студенток та зростаючим рівнем сучасних вимог у соціальній та економічній сферах їхнього життя, з одного боку, а з іншого –

між високим ефективним потенціалом впливу засобів аеробіки та недостатнім дослідженням і впровадженням інноваційних методик розвитку фізичних здібностей на заняттях із аеробіки в освітній процес студенток вищих навчальних закладів.

Важливо зазначити, що дисертаційне дослідження проведене згідно з планом науково-дослідної роботи Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради на 2015–2016 рр. «Організаційно-методологічні засади підготовки вчителя для сучасної школи XXI століття у контексті інтеграції України в європейський освітній простір» і відповідно до тем науково-дослідної роботи кафедр теорії та методики фізичного виховання «Теоретико-методичні засади організації навчального процесу на основі індивідуалізації у фізичному вихованні та спорті учнівської та студентської молоді» та фізичного виховання «Теоретико-методичні основи застосування інформаційних, педагогічних та медико-біологічних технологій для формування здорового способу життя студентів».

Тема дисертації була затверджена на засіданні вченої ради Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (протокол № 8 від 19.03.2015 р.) та узгоджена в бюро Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук при НАПН України (протокол № 8 від 15.12.2015 р.).

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та їх достовірність. Високий ступінь достовірності наукових положень і результатів дослідження Дар'ї Всеволодівни Пятницької підтверджується теоретико-методологічною обґрунтованістю вихідних позицій дослідження; системним аналізом матеріалів; виявленням причинно-наслідкових зв'язків між елементами досліджуваної проблеми; широтою й різноманітністю теоретичної бази.

Науковий апарат дисертаційного дослідження (мета, завдання, об'єкт, предмет, методи, наукова новизна тощо) сформульовано кваліфіковано.

Структура дисертації чітка, логіка розгортання дослідницького пошуку переконлива: від розгляду теоретичних засад дослідження і визначення сутності ключових понять до апробації методики розвитку фізичних здібностей студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки.

Одержанню вірогідних результатів сприяло застосування відповідного наукового інструментарію, який складається із аргументовано підібраних автором методів наукового пізнання: теоретичних, емпіричних та статистичної обробки дослідно-експериментальних результатів, як: аналіз й узагальнення програмно-нормативної документації, наукової, педагогічної, навчально-методичної літератури, дисертацій та авторефератів, матеріалів конференцій і періодичних фахових видань; анкетування, антропометрія, педагогічне тестування, педагогічний експеримент; методи математичної обробки, якісного і кількісного аналізу значущості результатів дослідження для перевірки їх достовірності та об'єктивності.

Дисертація ґрунтується на багатій джерельній базі. Дар'єю Всеволодівною Пятницькою проаналізовано 298 джерел, із них – 15 іноземними мовами, в яких досліджувана проблема характеризується під кутом зору різних галузей науки, що створює передумови для системного висвітлення теми.

Структура роботи відрізняється логічністю, узгодженістю поставлених завдань дослідження і сформульованих висновків. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків, містить 33 таблиці та 13 рисунків.

У першому розділі дисертації автором проведено аналіз категоріального апарату дослідження, різних наукових підходів до запровадження в навчально-виховний процес фізичного виховання інноваційних методик, що ґрунтуються на перевагах популярних у студентської молоді видів активних форм фізкультурної діяльності, проаналізовано структуру, зміст і спрямованість видів аеробіки стосовно

освітнього простору сучасного вищого навчального закладу і повсякденної діяльності студентської молоді. Доведено, що обрані види аеробіки (скіпінг та чер-данс) являють собою комплекси модифікованих фізичних вправ, що виконуються груповим та індивідуальним методами з застосуванням сучасного музичного супроводу. У другому розділі дисертації представлена загальна методика та етапи дослідження, охарактеризовано формування умов щодо впровадження методики розвитку фізичних здібностей студенток у процес позааудиторних занять із аеробіки. У третьому розділі дисертації автором експериментально перевірено ефективність методики розвитку фізичних здібностей студенток 1–2 курсів вищих навчальних закладів засобами аеробіки в процесі позааудиторних занять. Зіставлення отриманих показників дало змогу Дар'ї Всеволодівні Пятницькій констатувати достовірне підвищення результатів педагогічних тестів із фізичної підготовленості у студенток експериментальних груп. Заслуговують схвалення вдало підібрані експериментальні матеріали, що дозволяють цілеспрямовано здійснити формування визначених наперед показників.

Висновки до розділів та загальні висновки дисертаційного дослідження є послідовними і обґрунтованими, вони свідчать про виконання поставлених завдань дослідження.

3. Наукова новизна результатів дослідження беззаперечна. Оцінюючи найважливіші здобутки дисертаційного дослідження, варто вказати на наступні результати, що мають вагому наукову новизну.

По-перше, заслуговують наукової уваги розроблена та експериментально перевірена методика розвитку фізичних здібностей студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки; алгоритми побудови комбінованих комплексів для педагогічного впливу на розвиток фізичних здібностей студенток, що збагачує теоретичні знання у галузі теорії та методики фізичного виховання.

По-друге, вагомими є програма поетапного використання скіпінгу й чер-дансу протягом навчального року на розвиток фізичних здібностей

студенток; удосконалений зміст самостійних занять, що заплановані в позааудиторному процесі з аеробіки.

По-третє, цінною в прикладному аспекті є запропонована модель експериментальної методики розвитку фізичних здібностей студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки.

По-четверте, з практичної точки зору корисний уточнений термінологічний апарат, який послідовно розкриває сутність методики розвитку фізичних здібностей студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки.

Вважаємо, що всі необхідні структурні елементи наукової новизни сформульовані конкретно, дисертації притаманні новизна, творчий підхід автора до розгляду малодослідженої проблеми розвитку фізичних здібностей студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки, що значною мірою обумовлено високим рівнем наукової культури Дар'ї Всеволодівни Пятницької, її здатністю висувати та реалізовувати наукові ідеї, робити узагальнення та формулювати власні висновки.

4. Значущість результатів дослідження для науки й практики та можливі шляхи їх використання. Результати дисертаційного дослідження Дар'ї Всеволодівни Пятницької мають вагомe значення для теорії й практики фізичного виховання у вищих навчальних закладах, а саме:

– отримано ґрунтовні наукові результати, які істотно розвивають концепцію розвитку фізичних здібностей студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки;

– здійснено експериментальну перевірку методики розвитку фізичних здібностей студенток вищих навчальних закладів із застосуванням скіпінгу й чер-дансу на позааудиторних заняттях з аеробіки;

– розроблено програму поетапного використання скіпінгу й чер-дансу протягом навчального року та алгоритми побудови комбінованих комплексів для педагогічного впливу на розвиток фізичних здібностей студенток;

– обґрунтовано зміст, форми, методи, засоби самостійних занять, що заплановані в позааудиторному процесі з аеробіки й що були використані як додатковий резерв для розвитку фізичних здібностей студенток, збільшення їхньої рухової активності.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що підготовлені автором теоретичні та методичні матеріали, зокрема навчальний посібник «Фізичне виховання студентів» дають можливість використовувати положення, висновки, рекомендації з метою вдосконалення освітнього процесу у вищій педагогічній школі, у складанні навчальних планів, програм, курсів лекцій, практичних і семінарських занять, у підготовці підручників, методичних рекомендацій. Результати дослідження можуть бути використані викладачами фізичного виховання, аспірантами, магістрантами, студентами вищих навчальних закладів, слухачами курсів підвищення кваліфікації для розширення знань і досвіду, у самостійному фізичному вдосконаленні.

Відмічаємо, що основні положення та результати дисертаційного дослідження впроваджено в освітній процес Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка; у навчально-тренувальний процес дитячо-юнацької спортивної школи № 9 м. Харкова, Харківської обласної громадської організації «Спортивно-оздоровчий центр «Грація».

5. Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях. Основні результати дисертаційного дослідження Дар'ї Всеволодівни Пятницької достатньо повно висвітлені на міжнародних науково-практичних конференціях різних рівнів, як в Україні та і за кордоном. Основні положення дисертації викладено в 28 науково-методичних працях, серед яких: 7 – статті у наукових фахових виданнях України; 15 – матеріали наукових

конференцій; 6 – навчально-методичні посібники. Наукові положення і висновки, відображені на сторінках дисертаційного дослідження є невід’ємною складовою публікацій автора. Вони стосуються кожного із розділів дисертації і органічно узагальнюють теоретичні, методологічні та методичні положення щодо розвитку фізичних здібностей студенток засобами нових видів аеробіки.

6. Оцінка змісту й оформлення дисертації та автореферату.

Дисертація та автореферат написані грамотно й оформлені згідно з вимогами пунктів 9, 11-14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р. (із змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 р. та № 1159 від 30.12.2015 р.). Обсяг і зміст дисертації показують, що робота є самостійним дослідженням, виконаним на високому науковому рівні. Загалом зміст дисертаційної роботи відзначається смисловою завершеністю, цілісністю викладеного матеріалу, має науковий характер та прикладне значення. Зміст автореферату ідентичний до основних положень дисертації. Таким чином, можна з впевненістю сказати, що автор дослідження володіє методами теоретичного аналізу, систематизації, зіставлення одержаних даних, уміло поєднує теоретичний аналіз, узагальнення з методами дослідження на емпіричному рівні, зокрема експериментом.

7. Зауваження щодо змісту дисертації. Загалом позитивно оцінюючи наукове та практичне значення результатів дослідження висловимо побажання та пропозиції.

1. У параграфі 1.2. «Характеристика та класифікація нових видів аеробіки» зроблено значний аналіз понять «аеробіка», «черлідінг» та ін. Автору варто було на основі проаналізованих понять подати власне визначення поняття «аеробіка».

2. У параграфі 1.4. «Ефективність занять різними видами аеробіки та їх вплив на організм студенток» потрібно було б детальніше проаналізувати

дисертаційні роботи, що стосуються проблеми дослідження автора та показати малодосліджені або не досліджені аспекти.

3. Робота значно виграла б за умови здійснення порівняльного аналізу розвитку фізичних здібностей студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки в Україні та інших європейських країнах.

4. Виконуючи дослідно-експериментальну роботу, доцільно було б представити аналіз недоліків традиційної методики навчання, подати оцінку наявного навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін засобами аеробіки.

5. У роботі зустрічаються переліки науковців, що вивчали окремі аспекти досліджуваної проблеми, без посилань на їх роботи, наприклад с. 41.

6. В процесі роботи над дисертацією необхідно опанувати більшу кількість літературних джерел за останні п'ять років.

Висловлені зауваження й побажання носять дискусійний характер і не зменшують актуальності та значущості дисертаційної роботи для практичного використання, яка є суттєвим внеском у розв'язання проблеми вдосконалення фізичної підготовленості студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки.

8. Висновок про відповідність дисертації вимогам «Порядку присудження наукових ступенів». Дисертаційна робота Дар'ї Всеволодівни Пятницької «Розвиток фізичних здібностей студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки» є завершеним оригінальним науковим дослідженням, виконаним автором на актуальну тему. Отримані наукові результати вирішують важливе наукове значення, яке полягає в теоретичному обґрунтуванні й експериментальній перевірці методики розвитку фізичних здібностей студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки.

Ураховуючи актуальність, новизну, важливість одержаних автором наукових результатів, їх обґрунтованість і вірогідність, а також значну практичну цінність сформульованих положень і висновків, дисертаційна

робота «Розвиток фізичних здібностей студенток вищих навчальних закладів засобами аеробіки» відповідає вимогам, зокрема пунктів 9, 11-14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р. (із змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 р. та № 1159 від 30.12.2015 р.), а її автор – Дар'я Всеволодівна Пятницька – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я).

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри фізичного виховання та
здоров'я, фізичної реабілітації, спортивної
медицини Вищого державного навчального
закладу України «Українська медична
стоматологічна академія»

В.О. Жамардій

В.О. Жамардій

Вірюк одержано 27.04.2017р.

*Учений секретар
спеціалізованої вченої ради*

В.К. Варенко